

Gespreksverslag Danny de Vries (verkenner)

Partijen: *BBB en D66*

Anton Verleun & Ans Oude Luttikhuis (BBB)

Marianne de Widt & Robert Strijk (D66)

31 maart 2023

Verder aanwezig: Ruud Poort (griffie), Frank Kools (griffie, verslag)

Opening

Verkenner Danny de Vries heet de vertegenwoordigers van BBB en D66 welkom. Hij licht toe dat dit het vervolg is op het gesprek tussen BBB en D66 van afgelopen woensdag, waarin de beide partijen onderzochten of ze zouden kunnen samenwerken binnen een bredere coalitie. Alle twee zouden ze dat gesprek terugkoppelen aan hun fractie en doorpraten.

Vraag van de verkenner: hoe is het gesprek in de eigen fractie verlopen?

Gesprek fractie

BBB geeft aan in de tussentijd geen gelegenheid gehad te hebben om met de fractie te overleggen, maar een breed mandaat te hebben om deze gesprekken te voeren.

D66 heeft wel dat gesprek gevoerd. De fractie vindt de gesprekken spannend en geeft aan dat nog een heleboel niet is verkend. Op het punt van de gedwongen uitkoop heeft de fractie gezegd dat het instrument bestaat, maar zegt zij zich te realiseren dat het niet productief werkt om elke zin over het stikstofbeleid meteen te laten volgen door de tweede zin: "Weet wel dat als het niet opschiet, we nog een grote stok achter de deur hebben liggen".

De partij wil haar nek uitsteken. D66 wil de gebiedsprocessen verder ingaan, en wel constructief en vanuit vertrouwen en niet steeds zeggen dat wanneer er niet wordt meegewerkt er gedwongen zal worden. Voor D66 staat bij stikstof voorop dat de komende vier jaar duidelijke vooruitgang wordt geboekt. Daaraan wenst ze constructief en uit vertrouwen mee te werken. En met BBB in de coalitie zijn de kansen om dit samen met de sector op te pakken en op succes hoger, meent D66.

Op het punt van het jaartal 2030/2035 herhaalt D66 kort wat ze ook in het vorige gesprek al heeft aangegeven (zie ook dat verslag): Dat is rijksbeleid en hoort niet in het provinciale debat thuis. De beide jaartallen liggen ook buiten deze Statenperiode. D66 herhaalt dat ze vooruitgang wil boeken. De partij ziet stikstofreductie en natuurherstel als zeer urgent.

Landbouw & natuur

BBB stelt dat beide partijen hetzelfde doel nastreven en be vraagt D66 daarom nader over de weg erheen. Voor BBB zijn er verschillende routes en mogelijkheden. D66 zegt de koplopers binnen de agrarische sector meer ruimte te willen geven, ook binnen de gebiedsprocessen. Ze wil de komende jaren gebieden substantieel natter en de veestapel kleiner zien worden. Ook wil ze andere teelten, die als bouw materiaal kunnen dienen, een hogere vlucht zien nemen.

Technologische innovatie kan ook een bijdrage leveren, maar kan volgens D66 niet het stikstofprobleem oplossen. BBB merkt op dat innovatie op verschillende manieren kan worden uitgelegd. Meer weidengang is voor BBB ook al een vorm van innovatie, die kan bijdragen tot reductie

van de uitstoot. D66 tekent verder aan dat in de voorbije Statenperiode enkele nieuwe vormen van agrarisch natuurbeheer zijn aangekondigd, maar dat die om verschillende redenen tot nog toe niet van de grond zijn gekomen. Dat zou wat D66 betreft snel wel het geval moeten zijn.

Ten aanzien van natuurrealisatie zegt BBB goed bekend te zijn met de afspraken uit het Akkoord van Utrecht, die erop neer komen dat Utrecht tot 2027 nog veel nieuwe natuur dient te creëren. De BBB wil die afspraken uitvoeren samen met agrariërs en de natuurorganisaties, in een vorm van agrarisch natuurbeheer. Die extra natuurgrond zou wel agrarisch gebruikt moeten kunnen blijven worden. De boeren zouden daarop hun brood moeten kunnen verdienen en dus die grond ook moeten kunnen bemesten. Voor D66 is uitvoering van het Akkoord van Utrecht ook belangrijk, juist omdat het helpt de al bestaande natuur robuuster te maken.

De verkenner geeft de partijen ter overweging dat de directieve insteek die agrariërs ervaren in de voorstellen en ideeën van D66 het stekende punt is. Agrariërs willen zelfs op hun bedrijf de ruimte hebben om keuzes te maken. BBB bevestigt dat. D66 reageert dat zij zich kan voorstellen dat zo'n beeld bestaat, maar dat D66 als progressief-liberale partij juist uitgaat van de eigen kracht van mensen en eigen initiatieven stimuleert. Bij D66 leeft het beeld dat nogal wat agrariërs gevangen zitten in een groot landbouw-industrieel stelsel, dat hen juist verhindert eigen keuzes te maken.

BBB be vraagt D66 ook nog over een passage uit haar verkiezingsprogramma over de 'veilige afstand' die moet bestaan tussen windmolens en kernen. Wat is veilig? D66 antwoordt dat al gewerkt wordt aan een landelijke gezondheidsnorm voor windmolens. Als die er is, wil D66 zich vanzelfsprekend daaraan houden. Is D66 ook voorstander van extra windmolens, bovenop wat al is afgesproken, vraagt BBB. D66 geeft aan zich gebonden te voelen aan de Regionale Energie Strategie (RES) en de landelijke afspraken, met daarin een mix van zon en wind.

Conclusie:

BBB zegt in de afgelopen gesprekken zeker bereidwilligheid bij D66 geproefd te hebben om tot elkaar te komen. De partij ziet openingen en is daar blij mee. BBB is bereid om stap voor stap samenwerking te onderzoeken. D66 herhaalt dat zij nadrukkelijk niet de deur voor een samenwerking in een bredere coalitie dichtgooit. De partij geeft wel aan dat het voor haar belangrijk is dat ook GroenLinks in zo'n bredere coalitie zitting heeft, omdat D66 en GroenLinks op het dossier landbouw en natuur veel dezelfde ideeën hebben.

D66 zegt geen problemen te zien in een samenwerking met BBB, GroenLinks en VVD. Alleen heeft D66 daarbij wel aangegeven wat opmerkingen te hebben over de bestuursstijl van de VVD.